

یک ابتکار، یک گزارش

زیبا بنویس

گفتگو از: سمیرا احمدی مقدم خرداد ۱۳۹۶

می گویند که هندوان در آغاز هر کتابی می نویسند: «درود بر آن کسی باد که خط را اختراع کرد.» ما نیز چنین ستایشی را به حق در خور آن کس می دانیم، چون کلید هر دانشی خط است. بیش از هزار سال است که سر انگشت توانای خوشنویسان ایرانی، بر سینه پرنیانی کاغذ به نقش آفرینی پرداخته است. حاصل این تلاش مستمر امروزه زینت بخش موزه ها، کتاب ها و کتابخانه ها و مجموعه های خصوصی صاحبان ذوق در سراسر جهان است. هنر پر بار خوشنویسی را مدیون خوشنویسان ناموری هستیم که طی سده های بسیار عشق به هنر سر انگشت توانای آنان را نیرو بخشیده تا با قلم نیین آثاری دلنشین بپردازند تا دل و روح تماشاگران را روشن سازند. دبیر و استاد مبتکر آقای اکبر فتحی هنرمندی با ذوق و توانا و خطاطی کریم الخلق که به قدرت قلم مبتکرش، طرحی نو در انداخته است. گفتگویی با ایشان انجام داده ایم که در ذیل می آید.

۱- لطفاً خودتان را معرفی بفرمایید؟ اینجانب اکبر فتحی هستم، متولد ۴ اسفند ۱۳۵۶، فارغ التحصیل مهندسی عمران از دانشگاه تبریز و هنرآموز درسی وزارت آموزش و پرورش با ۲۲ سال سابقه تدریس درس نقشه کشی معماری و ساختمان.

۲- لطفاً از سابقه فعالیت و کارهایتان برایمان بگویید؟ بنده همزمان با تحصیل در دانشگاه، کار خوشنویسی را دنبال کرده و در سال ۱۳۸۰ گواهی ممتاز انجمن خوشنویسان را دریافت کردم. در سال ۱۳۸۵ اولین آموزشگاه تخصصی خوشنویسی با خودکار را برای اولین بار در سطح ایران در شهر تبریز دایر نمودم. سپس با مطالعه آخرین دستاوردهای نظریه های آموزشی و استفاده از علم موفقیت، شروع به طراحی مدرن ترین روش آموزشی خوشنویسی با خودکار به شیوه های مختلف نمودم. از سال ۱۳۹۵ با روش های گوناگون و ابتکاری آموزش، از جمله آموزش های گروهی در قالب تیم های ۱۰ نفره، ۲۰ نفره، ۴۰ نفره، ۱۰۰ نفره، ۵۰۰ نفره و حتی ۲۰۰۰ نفره با اجرای موفق در اکثر دانشگاه ها و موسسات معتبر آموزشی به بیش از ۵۰ هزار نفر از اقصی نقاط جهان خوشنویسی با خودکار را آموزش دادم و بیش از ۱۸۰ نمایشگاه انفرادی و عمومی در سطح شهر تبریز برگزار کردم. و حتی اقدام به کتابت قرآن توسط هنرآموزان به صورت دستی و همزمان در مصلاهی تبریز نمودیم و بیش از ۵۰ کتاب و جزوه آموزشی طراحی نموده ام.

۳- شاخه تخصصی خوشنویسی شما چیست؟ کاربردی کردن هنر خوشنویسی با ابزار نوشتاری روزمره مثل: خودکار، مداد و ... و نیز تکنیک فوق‌العاده آسان آموزش زیبانویسی با خودکار با ۱۵۰ کلمه‌ی طلایی.

۴- نستعلیق شخصی شما دارای چه مؤلفه‌ها و روش‌هایی است؟ ما برای آسان‌تر کردن کار آموزش در دوره‌ی اول خوشنویسی، فقط ۴ اصل را رعایت خواهیم کرد و به مرور خواهیم دید که مشکل بدخطی اکثر ما، عدم رعایت یکی از این ۴ اصل می‌باشد. این ۴ اصل عبارتند از ۱- خط کرسی، ۲- اندازه، ۳- زاویه، ۴- تناسب. به عقیده‌ی ما هر کس جمع و تفریق می‌داند خیلی راحت می‌تواند خوشنویسی کند.

خط کرسی یا خط زمینه، همان خطوطی است که همواره در دفترهای مشق و تمرین آنها را مشاهده می‌کنیم. متأسفانه کمتر کسی طرز استفاده‌ی آن‌را می‌داند و علت اصلی بدخطی ما این است که فاصله‌ی حروف و موقعیت آنها نسبت به خط کرسی را نمی‌دانیم.

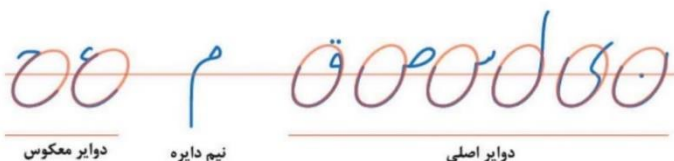
علت دوم بدخطی ما، عدم آگاهی ما از اندازه‌ی حروف و کلمات است. علت سوم نیز عدم آگاهی و رعایت زاویه‌ی شروع و پایان حروف و کلمات و آخرین علت، عدم رعایت تناسب بین حروف و کلمات می‌باشد.

حروف الفبا، هنگامی که جدا و یا متصل به یکدیگر نوشته می‌شوند، دارای اشکال متفاوتی می‌باشند. حروف الفبای فارسی با حذف حروف مشابه (حروفی که شکل کلی آنها یکی است و تنها با یک، دو یا سه نقطه از هم متمایز می‌شوند مانند حروف ب، پ، ت، ث) هجده حرف می‌باشد که اگر بخواهیم آنها را در حالت جدا بنویسیم، نسبت به خط کرسی دو حالت خواهند داشت، یا روی خط کرسی قرار می‌گیرند یا وسط خط کرسی. هیچ حرفی در خط نستعلیق، کاملاً زیر خط کرسی قرار نمی‌گیرد.

حروفی که روی خط کرسی قرار می‌گیرند این حروف هستند:

ب ف ک د ر و ه ط

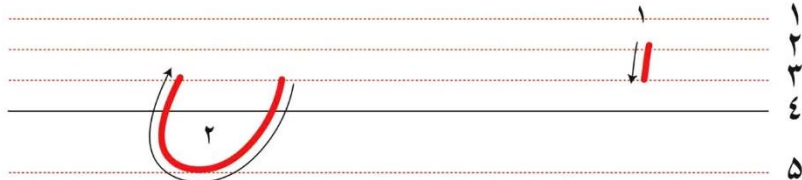
و حروفی که وسط خط کرسی قرار می‌گیرند این حروف هستند که به

اگر دقت کنیم، می‌بینیم هیچ کدام از این حروف دایره نیستند، بلکه یک بیضی با زاویه‌ی ۴۵ درجه می‌باشد؛ یعنی ما اگر بتوانیم به زبان ساده‌تر یک تخم مرغ با زاویه‌ی ۴۵ درجه بکشیم، توانسته‌ایم نصف حروف را یاد بگیریم. به شکل زیر دقت نمایید:

اگر یک نفر بتواند این حرکت را خوب اجرا کند تقریباً ،

 شد .

برای اولین بار دفاتر ۵ خطی طراحی و ۱۵۰ کلمه‌ی بی‌معنی را به وسیله‌ی این روش به کودکان ۱۵۰ کلمه را یاد بگیرد در حقیقت حالت های مختلف هر حرف در حالت متصل در اول کلمه ، وسط کلمه و انتهای کلمه را یاد خواهد گرفت و تقریباً با یک ساعت تمرین در هر روز در مدت حداکثر یک ماه، یادگیرندگان محترم به عنوان مثال اولیای دانش آموزان قادر خواهند بود خط نستعلیق را یاد بگیرند و وقتی فرزندانشان تمرین می‌کنند نوعی حس بی‌سوادی هنری و نا آگاهی خط دست ندهد و بتوانند در انجام تکالیف درسی ، با فرزندانشان همراهی کنند.

۵- آیا این طرح سابقه ۵

 رگه آموزشی

در سطح کشور برای بیش از ۱۵۰ نفر از همکاران پایه اول ابتدایی اداره آموزش و پرورش ناحیه ۱ تبریز به صورت کاملاً موفقیت آمیز اجرا شده است.

۶. کیفیت استقبال فرهنگیان از این طرح را چگونه ارزیابی کردید؟ زمانی که برای اولین بار این طرح در قالب طرح زیبانویسی ویژه‌ی معلمان پایه اول ابتدایی اجرا شد با اینکه هیچ گواهی ضمن خدمت برایشان صادر نشد ، اما معلمان با تمام وجود از این طرح استقبال کردند. تمام آموزش های این طرح توسط خودم به بهترین شکل ممکن انجام گرفت. در طی این دوره ۱۵ ساعته، یعنی ۵ جلسه‌ی ۳ ساعته، به تمام معلمان شرکت کننده از صفر تا ۱۰۰ قوانین زیبانویسی را آموزش دادم. آموزش معلمان از مفردات شروع شد تا حالت های مختلف آن حرف در حالت اتصال به حروف دیگر و سپس کلمه نویسی و همچنین قواعد کلی سطر نویسی به اجمال شرح داده شد.

در طول این دوره ۱۵ ساعته، زمان‌هایی را هم به نقد کتب درسی تألیف شده و طراحی فونت یارانه ای پرداخته ایم. ۱۵۰ معلم پایه‌ی اول ابتدایی در طی این دوره توانستند به طور کامل مفاهیم خط نستعلیق را فرا گیرند.

۷- آیا برنامه ای برای اجرای طرح در سال های آتی دارید؟ از آن جایی که خط نستعلیق از سال ها پیش به عنوان خط ملی و اول ایرانیان به طور رسمی اعلام شده است، وزارت آموزش و پرورش گام های مهمی را برای آشنایی دانش آموزان برداشته است که از جمله این اقدامات تغییر خط کتاب ها از خط تایپی به خط زیبای نستعلیق تحریری است. امید داریم با عنایت خداوند متعال طبق برنامه ریزی های مفصل انجام گرفته شده تا سال ۱۴۰۰ به تمام معلمان کلیه‌ی مقاطع و پایه ها طبق چارت های مشخص، خط نستعلیق تحریری آموزش داده شود، به طوری که حتی یک معلم غیرآشنا به خط نستعلیق نخواهیم داشت.

۸- با تشکر از شما در پایان مصاحبه اگر پیام خاصی دارید بفرمائید. امیدوارم تمامی ایرانیان با توجه به فرهنگ غنی و استعداد هنری که در نهاد خود دارند روز به روز در زنده نگه داشتن زیبایی‌های هنری که از جمله مهمترین این هنرها خط است تلاش و توجه بیشتری داشته باشند و از شما که زحمت انجام این مصاحبه را کشیدید سپاسگزارم.

